

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte

DIACONU Iurie

judecători **CATAN Liliana, GUZUN Ion, TOMA Nadejda și BOICO Victor**

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul IACHIMCIUC Alexandru, în numele inculpatului ZGARDAN Nicolae, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe

ZGARDAN Nicolae XXXXX, născut la XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 02.02.2019 – 28.05.2020;

Instanța de apel: 08.07.2020 – 15.09.2020;

Instanța de recurs: 18.01.2021 – 22.02.2021.

Asupra recursul ordinar, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul central, din 28 mai 2020, ZGARDAN Nicolae a fost recunoscut culpabil în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (2) Cod penal și condamnat, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, la muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 140 (una sută patruzeci) ore, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 (trei) ani.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficul statului a 320 (trei sute douăzeci) lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Acțiunea civilă a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive, în conformitate cu prevederile art. 162 Cod de procedură penală.

1.1. Pentru a hotărî astfel, prima instanță, *în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, a statuat că:

ZGARDAN Nicolae la 18 noiembrie 2018 aproximativ la ora 22:00, fără a deține permis de conducere de categoria/subcategoria mijlocului de transport pe care îl conducea, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,81 mg/l, provocată de consumul băuturilor spirtoase, fapt confirmat prin tichetul Drager alcotest nr. 2476 din 18.11.2018, în același timp, conducând automobilul „Renault Kangoo”, cu n/î XXXXX pe drumul central din XXXXX, apropiindu-se de gospodăria lui Herea Natalia și manifestând imprudență

în traficul rutier prin încălcarea prevederilor pct. 45.1) al Regulamentului circulației rutiere potrivit căruia conducătorul auto este obligat să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; situația rutieră; pct. 45. 2) care prevede că în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului; pct. 14 lit. a) care stipulează că, conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate...; pct. 10.2 lit. a) potrivit căruia persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede și.... permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria (subcategoria) din care face parte autovehiculul condus și prevederile art. 19 alin. (1) al Legii privind siguranța traficului rutier care prevede că dreptul de a conduce un autovehicul se confirmă prin permisul de conducere, în care este indicată categoria și/sau subcategoria lui, nu a adaptat viteza de deplasare a vehiculului la starea psihofiziologică proprie, la dexteritatea în conducere, iar ca rezultat a tamponat cu partea dreaptă din față a automobilului condus, în partea din spate, mijlocul de transport cu tracțiune animală (căruță tractată de cal), care în acel timp staționa în fața porții gospodăriei lui Herea Natalia și în care se afla numita Herea Natalia, provocându-i fractură închisă de os pubis și ischion pe stânga cu deplasare de fragmente, fractură de coccis, plagă contuză în regiunea perineală, contuzia țesuturilor moi ale toracelui și spatelui, care în comun se califică ca vătămare medie, inclusiv deteriorând considerabil căruța.

Aceste acțiuni ale inculpatului se încadrează în baza art. 264 alin. (2) Cod penal – *încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport în stare de ebrietate, încălcarea ce a cauzat din imprudență vătămarea medie a integrității corporale și a sănătății persoanei.*

Vinovăția în cele incriminate prin rechizitoriu și-a găsit confirmare prin probele administrate de acuzare, conținutul cărora a fost acceptat de apărare.

Scopurile propuse la art. 61 alin. (2) Cod penal vor fi atinse prin aplicarea pedepsei cu muncă neremunerată în folosul comunității, reieșind din modalitatea de comitere a faptei infracționale, gravitatea acesteia, personalitatea inculpatului, prezența circumstanțelor atenuante și lipsa celor agravante, quantumul căreia a fost apreciat ținând cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Acțiunea civilă se admite în principiu, or partea vătămată a înaintat pretenții față de mai mulți pârâți și nu a delimitat pretențiile sale față de fiecare.

2. Nefiind de acord cu sentința apel a declarat avocatul LUNGU Artur, în numele părții vătămate, solicitând casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru primă instanță, prin care lui ZGARDAN Nicolae să-i fie stabilită pedeapsa o pedeapsă mai aspră.

În motivarea apelului s-a invocat că infracțiunea a fost comisă din imprudență gravă. Inculpatul nu a ajutat material și la fiecare necesitate în perioada tratamentului și nu a încercat s-o despăgubească echitabil pe pătimită. În urma infracțiunii comise de inculpat, HEREA Natalia a suferit leziuni corporale de gravitate medie, care au necesitat o perioadă îndelungată de tratament (7 luni) și care s-au soldat cu acordarea gradului de dezabilitate, ea devenind inaptă de muncă.

Mai mult, ZGARDAN Nicolae a condus mijlocul de transport fără permis de conducere, în stare de ebrietate avansată și în urma accidentului rutier a fost distrus semnificativ mijlocul de transport a părții vătămate.

3. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2020 a fost admis apelul, casată sentința în partea numirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui ZGARDAN Nicolae, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (2) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 (trei) ani.

În baza art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei principale pe un termen de probațiune de 3 (trei) ani.

Au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței.

3.1. Instanța de apel a reținut că apelul este făcut în termenul legal și că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, însă la numirea pedepsei nu s-a luat în considerație că infracțiunea săvârșită face parte din categoria infracțiunilor, care atentează asupra securității circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, având un pericol deosebit pentru societate și că inculpatul, fără a deține permis de conducere de categoria/subcategoria mijlocului de transport pe care îl conducea, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, conducând automobilul, nu a adaptat viteza de deplasare a vehiculului la starea psihofiziologică proprie, la dexteritatea în conducere, iar ca rezultat a tamponat mijlocul de transport cu tracțiune animală (căruță tractată de cal), care în acel timp staționa și în care se afla partea vătămată provocându-i vătămare medie sub formă de fractură închisă de os pubis și ischion pe stânga cu deplasare de fragmente, fractură de coccis, plagă contuză în regiunea perineală, contuzia țesuturilor moi ale toracelui și spatelui. Subsecvent, inculpatul nu este de acord în totalitate cu acțiunea civilă.

În așa circumstanțe, s-a conchis că pedeapsa aplicată este prea blândă în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și consecințele acesteia, iar restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane sunt posibile doar prin aplicarea închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 (trei) ani or, potrivit art. 8 Codul penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

De asemenea, conform prevederilor art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei principale, cu fixarea unui termen de probațiune de 3 (trei) ani.

4. Împotriva deciziei recurs ordinar a declarat avocatul IACHIMCIUC Alexandru, în numele inculpatului.

Recurentul propune soluția prevăzută de art. 435 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală – *menținerea sentinței, apelul fiind greșit admis* – invocând că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază și că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale (erori de drept prevăzute în pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală).

Astfel, instanța de apel nu a ținut cont de poziția părții acuzării din cadrul judecării cauzei de prima instanță, aceasta pledând pentru aplicarea pedepsei cu amendă. La aprecierea categoriei și quantumului pedepsei instanța de apel nu a ținut cont de faptul că la momentul săvârșirii infracțiunii inculpatul nu avea atinsă vârsta de 21 ani, a recunoscut vina și sincer s-a căit de cele comise, este pentru prima oară pe banca de acuzare, este student și a achitat părții vătămate 10000 lei pentru tratament.

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, au depus referință procurorul și avocatul părții vătămate, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, din motiv că este vădit neîntemeiat și argumentând că instanța de apel a adoptat o soluție în conformitate cu normele penale și hotărârea este una motivată.

6. Colegiul Penal constată că recursul ordinar a fost depus în termen legal, pronunțarea integrală a deciziei având loc la 15 octombrie 2020, iar recursul a fost depus la 14 noiembrie 2020 și nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 432 Cod de procedură penală, fiind admisibil.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, reieșind din următoarele:

În lumina practicii constante a CtEDO și a instanțelor naționale, în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, de vreme ce viciul fundamental admis în cadrul unei proceduri precedente, care afectează hotărârea pronunțată, este o ignorare esențială a drepturilor și libertăților garantate de CoEDO, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale, instanțele de recurs sunt obligate de a rectifica eroarea de procedură comisă de instanțele ierarhic inferioare, în caz contrar art. 6 CoEDO este încălcat, or se afectează echitatea procedurii (hotărârea CtEDO *Leoni versus Italia*).

Obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat la analiza chestiunilor de drept, cât privește categoria și quantumul pedepsei, respectiv rațiunea și finalitatea exercitării acestei căi de atac, se rezumă la înlăturarea erorilor de drept admise de instanța ierarhic inferioară, în această parte, la etapa precedentă de judecare a cauzei (art. 434 Cod de procedură penală).

Rezultând din conținutul cererii de recurs, se constată că recurentul, invocând temeiurile de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, pledează pentru desființarea deciziei instanței de apel, motivând că apelul a fost admis greșit, *hotărârea atacată necuprinzând motivele pe care se întemeiază și au fost aplicate pedepse individualizare contrar legii*.

Cazului îi este incidentă soluția prevăzută de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală potrivit căreia, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să caseze, parțial sau total hotărârea atacată, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului*, or instanța apel nu a respectat prevederile art. 70 alin. (3¹) Cod penal, admitând astfel o eroare de drept.

Principiul individualizării pedepsei obligă instanța de judecată de a aplica o pedeapsă echitabilă reieșind din gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei ce atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Colegiul Penal lărgit menționează că concluzia de aplicare a pedepsei cu închisoarea, a cărei executare a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, a fost făcută în corespundere cu principiul individualizării pedepsei, or o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Astfel, la caz, scopul restabilirii echității sociale, corectării condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane sunt posibile doar prin aplicarea pedepsei principale – închisoarea, a cărei executare a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune – cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, deoarece:

- infracțiunea săvârșită face parte din categoria infracțiunilor, care atentază asupra securității circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, având un pericol deosebit pentru societate;

- inculpatul nu deține permis de conducere de categoria mijlocului de transport pe care îl conducea. La momentul săvârșirii infracțiunii se afla în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat și, conducând automobilul, nu a adaptat viteza de deplasare a vehiculului la starea psihofiziologică proprie, la dexteritatea în conducere, iar ca rezultat a tamponat mijlocul de transport cu tracțiune animală (căruță tractată de cal), care în acel timp staționa și în care se afla partea vătămată provocându-i vătămare corporală medie, manifestată prin fractură închisă de os pubis și ischion pe stânga cu deplasare de fragmente, fractură de coccis, plagă contuză în regiunea perineală, contuzia țesuturilor moi ale toracelui și spatelui.

Totodată se statuează că instanța de apel la aprecierea cuantumului pedepsei principale nu a ținut cont și de prevederile art. 70 alin. (3¹) Cod penal care obligă instanța de a reduce cu $\frac{1}{3}$ maximul pedepsei, dacă făptuitorul, la data comiterii infracțiunii, nu are împlinită vârsta de 21 ani și că necesitatea aplicării pedepsei în limitele generale urmează a fi argumentată de către instanța de judecată.

Potrivit textului deciziei instanța de apel, aplicând limitele generale de pedeapsă, nu a făcut referire la temeiurile ce au determinat o asemenea concluzie, fapt ce echivalează cu o hotărâre nemotivată.

Afirmația că la adoptarea soluției inculpatul avea împlinită vârsta de 21 ani și că în privința lui nu sunt aplicabile prevederile art. 70 alin. (3¹) Cod penal nu are suport legal, de vreme ce art. 8 Cod penal expres indică că, *caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.*

La 18 noiembrie 2018, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (2) Cod penal, persoana se sancționa cu amendă în mărime de la 950 la 1350 unități convenționale, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu *închisoare de până la 4 ani*, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani.

Din materialele cauzei rezultă că ZGARDAN Nicolae la 18 noiembrie 2018 nu avea împlinită vârsta de 21 ani și, prin urmare, maximul pedepsei cu închisoarea care îi putea fi aplicat constituie 2 ani și 8 luni ($\frac{1}{3}$ din 4 ani închisoare).

De asemenea, deoarece cauza s-a judecat în procedura simplificată, prevăzută la art. art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, care obligă instanța de a reduce cu $\frac{1}{3}$ limitele pedepsei, limita maximă a pedepsei cu închisoare ce poate fi aplicată lui ZGARDAN Nicolae constituie 1 an și 10 luni ($\frac{1}{3}$ din 2 ani și 8 luni închisoare).

În atare situație, reieșind din cele relevate Colegiul penal lărgit statuează asupra faptului că, în cauza supusă judecării, la etapa examinării apelului instanța a admis erorile de drept invocate de recurent, or ea nu a motivat necesitatea aplicării pedepsei în limitele generale și a individualizat eronat cuantumul pedepsei principale stabilită lui ZGARDAN Nicolae, impunându-se soluția de casare parțială a deciziei.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul IACHIMCIUC Alexandru, în numele inculpatului ZGARDAN Nicolae, casează, în partea stabilirii pedepsei, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2020, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre prin care:

lui ZGARDAN Nicolae XXXXX, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (2) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 70 alin. (3¹) Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i se stabilește pedeapsa cu închisoare pe un termen de 1 (unu) an și 10 (zece) luni, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 (trei) ani.

În baza art. 90 Cod penal, se dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probațiune de 3 (trei) ani, dacă, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Se mențin celelalte dispoziții ale deciziei.

Decizia este irevocabilă și pronunțată integral la 22 martie 2021.

Președinte

DIACONU Iurie

Judecători

CATAN Liliana

GUZUN Ion

TOMA Nadejda

BOICO Victor